

PARALAOOMA SERVILIS (SHUTTLEWORTH, 1852) OOK LEVEND IN VOORNE'S DUIN

J.C.A. Eikenboom

Paralaoma servilis (Shuttleworth, 1852) found alive at second locality (Voorne's duin)

Recently in Basteria the first Dutch record of *Paralaoma servilis* (Shuttleworth, 1852) was reported, from northwest of Oostvoorne (Wallbrink et al., 2001). Now a second record is reported from litter collected in a marshy wood northeast of the Quackjeswater in the nature reserve Voorne's Duin, which is adjacent to the first locality.

In Basteria (Wallbrink et al., 2001) is het eerste Nederlandse voorkomen gemeld van *Paralaoma servilis* (Shuttleworth, 1852) bij de Brielse Gatdam bij Oostvoorne). Deze vindplaats ligt op korte afstand van het bekende natuurgebied Voorne's Duin. Daar ik op slechts een paar minuten rijden van dit prachtige gebied woon, bezoek ik het regelmatig, waarbij het observeren van vogels echter voorop staat. Met uitzondering van de NMV-excursie van juni 1989, heb ik de duinen van Voorne nooit intensief op landslakken onderzocht. Aangespoord echter door het onderzoek naar *Vertigo angustior* (De Bruyne, 2001) begin juni 2000 en mijn 'aanstelling' tot regio-coördinator Zuid-Hollandse eilanden voor het Atlasproject Nederlandse mollusken, heb ik, nog in het bezit van een schriftelijke toestemming voor dit onderzoek van Natuurmonumenten, in eind juli op twee locaties ten noordoosten van het Quackjeswater aanvullend bladafval gezeefd. Beide locaties liggen op nog geen 10 meter van elkaar en bevinden zich in drassig bos. Vindplaats A betreft zéér vochtige humus, direkt langs de rand van een paar kleine plasjes. Vindplaats B ligt min of meer op dezelfde locatie, maar iets hoger in het terrein en daarom ook iets droger.

Ondanks het feit dat deze vindplaatsen zeer dicht bij elkaar liggen en ogenschijnlijk hetzelfde milieu vertegenwoordigen, blijkt het verschil in vochtigheid van een dusdanige omvang te zijn, dat het een duidelijk verschil in soorten tot gevolg heeft (zie tabel). Met name vindplaats A met zeer vochtige omstandigheden, leverde een interessante malacofauna op. Naast de prettige constatering dat *Vertigo angustior*, *Vertigo antivertigo* en *Acanthinula aculeata* in dit monster bijzonder rijk vertegenwoordigd waren, was de grootste verrassing dat ook hier *Paralaoma servilis* blijkt te leven. Ik trof twee volgroeide, al wat oudere huisjes en vier juveniele exemplaren in zeer verse staat aan.

Rond het Quackjeswater kom ik al 35 jaar en zover ik mij kan herinneren zijn de omstandigheden ter plekke altijd

hetzelfde geweest: het lijkt een zeer stabiel milieu. De neiging bestaat aan te nemen dat ook de malacofauna door de jaren redelijk stabiel is. Dan is het ook aannemelijk dat *Paralaoma* hier al langer voorkomt, maar altijd over het hoofd is gezien. Vanuit Voorne's Duin is verdere verspreiding naar de Brielse Gatdam eenvoudig en wellicht heeft deze op een natuurlijkere wijze plaatsgevonden dan we in eerste instantie vermoedden. De vindplaats bij het Quackjeswater ligt in vogelvlucht 8 kilometer van de Brielse Gatdam af.

Onderstaand een overzicht van de aangetroffen soorten in het zeefsel van de twee vindplaatsen:

	Locatie A	Locatie B
<i>Carychium minimum</i> Müller, 1774	Enkele	1 x
<i>Succinella oblonga</i> Draparnaud, 1801	Enkele	-
<i>Cochlicopa spec.</i>	2 x	2 x
<i>Columella edentula</i> (Draparnaud, 1805)	-	Algemeen
<i>Vertigo antivertigo</i> (Draparnaud, 1801)	Algemeen	Enkele
<i>Vertigo angustior</i> Jeffreys, 1830	Zeer algemeen	-
<i>Vallonia costata</i> (Müller, 1774)	2 x	-
<i>Vallonia pulchella</i> (Müller, 1774)	Enkele	-
<i>Acanthinula aculeata</i> (Müller, 1774)	Massaal	1 x
<i>Paralaoma servilis</i> (Shuttleworth, 1852)	Enkele	-
<i>Punctum pygmaeum</i> (Draparnaud, 1801)	Algemeen	1 x
<i>Zonitoides nitidus</i> (Müller, 1774)	Enkele	2 x
<i>Vitrea crystallina</i> (Müller, 1774)	-	Algemeen
<i>Aegopinella nitidula</i> (Draparnaud, 1801)	-	Enkele
<i>Perpolita hammonis</i> (Ström, 1765)	-	Algemeen

(Drassig loofbos, met onder anderen els, noordoost van het Quackjeswater, Voorne's Duin, Voorne-Putten, Zuid-Holland, Amersfoort coördinaten x: 064.6 y: 430.1. Locatie A: Vochtig bladafval direkt langs water, locatie B: Bladafval, droger.)

Literatuur

- Bruyne, R.H. de, 2001. De nauwe korfslak nauwkeuriger bekeken. – Atlasproject Nederlandse Mollusken (ANM) & Stichting European Invertebrate Survey Nederland – Rapportnr. EIS2001-03 – 16 juli 2001.
Wallbrink, H., R.H. de Bruyne & J.C.A. Eikenboom, 2001. Een nieuwe landslak voor Nederland: *Paralaoma servilis* (Shuttleworth, 1852) (Gastropoda, Pulmonata, Endodontidae). – Basteria, 65: 89-92.

Adres van de schrijver:
Asmusstraat 7
3221 AB Hellevoetsluis
E-mail: J.Eikenboom@hkcil.com